

Yayın Geliş Tarihi: 18.04.2019
Yayına Kabul Tarihi: 27.05.2020
Online Yayın Tarihi: 29.09.2020
http://dx.doi.org/10.16953/deusosbil.555458

Dokuz Eylül Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
Cilt: 22, Sayı: 3, Yıl: 2020, Sayfa: 1109-1124
ISSN: 1302-3284 E-ISSN: 1308-0911

Araştırma Makalesi

BİLİŞSEL STİL İLE GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMİ ARASINDAKİ İLİŞKİ: PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİNDE BİR ARAŞTIRMA¹

Dilek ŞENEL*
Kâmil ORHAN**

Öz

Girişimcilik kavramı, yazında ekonomik, sosyal, kültürel yönden incelenmiş, girişimcilerin kişilik özellikleri, tercihleri, nitelikleri araştırılmış ancak, girişimcilerin bilişsel yönü göz ardı edilmiştir. Bu araştırmanın amacı; öğrencilerin bilişsel stilleri ile girişimcilik eğilimleri arasındaki ilişkiyi tespit etmektir. Araştırma, Pamukkale Üniversitesinde beş farklı akademik birimde gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda önlisans ve lisans düzeyinde eğitim gören yükseköğretim öğrencilerine anket uygulanmış ve 680 öğrenciye ulaşılmıştır. Araştırmanın sonucunda; yükseköğretimde okuyan öğrencilerin bilişsel stilleri ile girişimcilik eğilimleri arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Buna göre, alan bağımsız bilişsel stil özelliklerine sahip öğrenciler, alan bağımlı öğrencilerden daha fazla girişimcilik eğilimi sergilemektedir. Benzer şekilde önlisans eğitimi alan öğrencilerin bilişsel stilleri ile girişimcilik eğilimleri arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Önlisans düzeyinde de alansız bağımsız bilişsel stile sahip öğrenciler, alan bağımlı bilişsel stile sahip öğrencilere nazaran daha girişimci oldukları saptanmıştır. Ancak bu iki değişken arasındaki anlamlı fark, lisans öğrencileri arasında bulunamamıştır. Araştırmada ayrıca, gelir seviyesi ile bilişsel stil arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Bilişsel Stil, Alan Bağımlı- Alan Bağımsız, Üniversite Öğrencileri.

Bu makale için önerilen kaynak gösterimi (APA 6. Sürüm):

Şenel, D. ve Orhan, K.(2020). Bilişsel stil ile girişimcilik eğilimi arasındaki ilişki: Pamukkale Üniversitesinde bir araştırma. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22 (3), 1109-1124.

¹ Bu makale Dilek Şenel'in "Yükseköğretimde Okuyan Öğrencilerin Bilişsel Stilleri Aracılığıyla Girişimciliğe Yönelik Tutumlarının İncelenmesi: Pamukkale Üniversitesinde Bir Uygulama" başlıklı yüksek lisans tezinden (Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2017) türetilmiştir.

* Öğr. Gör., Pamukkale Üniversitesi, Kale Meslek Yüksekokulu, Yönetim ve Organizasyon Bölümü, ORCID: 0000-0001-6604-1989, dsenel@pau.edu.tr

* Prof. Dr., Pamukkale Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü, ORCID: 0000-0002-0232-5306, korhan@pau.edu.tr

THE RELATIONSHIP BETWEEN COGNITIVE STYLE AND ENTREPRENEURSHIP TENDENCY: A PRACTICE IN PAMUKKALE UNIVERSITY

Abstract

The concept of entrepreneurship is examined culturally, sociologically and economically in the literature and the characteristics, preferences and qualities of the entrepreneurs have been investigated, but the cognitive aspect of entrepreneurs has been ignored. The purpose of this research; to determine the relationship between cognitive styles and entrepreneurial tendencies of students. The research was carried out in five different academic units at Pamukkale University. In this context, a questionnaire was applied to associate degree and undergraduate students and 680 students were reached. As a result of the research; A significant relationship was found between the cognitive styles and entrepreneurship tendencies of the students studying in higher education. Accordingly, students with field-independent cognitive style characteristics show more entrepreneurship tendency than field-dependent students. In addition, a significant relationship was found between the cognitive styles and entrepreneurial tendencies of the students with associate degree. Students who have independent independent cognitive style at the associate level are found to be more entrepreneurial than the students with field dependent cognitive style. However, the significant difference between these two variables was not found among the undergraduate students. In addition, a significant relationship was found between income level and cognitive style.

Keywords: *Entrepreneurship, Cognitive Style, Field-dependent Field-Independent, University Student.*

GİRİŞ

Günümüzde girişimciliğe verilen önem tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de giderek artmaktadır. Girişimcilik, gelişmekte olan toplumların en temel sorunlarından olan işsizlik, kayıt dışı istihdam, düşük yaşam standardı ve refah düzeyi gibi pek çok sosyo-ekonomik soruna çare olmaktadır. Bu sorunların çözümü noktasında olan girişimciler, ülkemizde özellikle son yirmi yıldır araştırmacıların ilgi odağı haline gelmiş ve girişimciler pek çok açıdan araştırmalara konu olmuşlardır. Bazı araştırmacılar girişimcilik olgusunu ekonomik, sosyal ve kültürel bağlamda incelerken, bazı araştırmacılar da girişimcilerin kişilik özelliklerini, niteliklerini ve tercihlerini belirleme noktasında araştırmalarını sürdürmüşlerdir.

Ancak bugüne kadar yapılan araştırmalarda, girişimci kişilerin bilişsel yönü göz ardı edilmiştir. Çalışmanın amacı, bu eksikliğe dikkat çekerek, çözüm önerisi geliştirmek, bilişsel stil ile girişimcilik eğilimi arasında bir ilişki olup olmadığını tespit etmektir. Bilişsel stil, “alan bağımlı” ve “alan bağımsız” olmak üzere iki boyutta irdelenmektedir. Çalışma ile “alan bağımlı” ve “alan bağımsız” bilişsel stile sahip öğrencilerin, hangisinin girişimciliğe daha fazla eğilimli olduğu ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu iki boyut arasında bir eğilimin tespit edilmesi halinde,

lehine tespit yapılan tarafı, girişimciliğe yönlendirilebileceği ve böylelikle daha etkin bir girişimcilik kazanımı elde edilebileceği düşünülmektedir.

Bu bağlamda, Pamukkale Üniversitesi, Kale Meslek Yüksekokulunda eğitim gören birinci ve ikinci sınıf öğrencilerine, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde (İİBF) İşletme ve Maliye Bölümü, Mühendislik Fakültesinde İnşaat Mühendisliği Bölümü, Eğitim Fakültesinde Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümünde eğitim gören birinci ve son sınıf öğrencilerine anket uygulanmıştır. Ayrıca Turizm Fakültesi dört yıllık bir eğitim programına dâhil olmakla birlikte, iki yıldır eğitim verdiği için bu fakültenin birinci ve ikinci sınıf öğrencilerine anket uygulanmıştır. Bölümler seçilirken iki yıl eğitim veren Kale Meslek Yüksekokulundaki İşletme Yönetimi Programına karşılık gelen, İİBF'ndeki İşletme Bölümü, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Programına karşılık gelen, İİBF'ndeki Maliye Bölümü seçilmiştir. Çocuk Gelişimi Programına karşılık gelen, Eğitim Fakültesindeki Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Maden Teknolojisi Programına karşılık olarak Mühendislik Fakültesindeki İnşaat Mühendisliği Bölümü tercih edilmiştir. Son olarak Kale Meslek Yüksekokulu bünyesinde yer alan Turizm ve Seyahat Hizmetleri Programına karşılık olarak Turizm Fakültesindeki Turizm Rehberliği Bölümü seçilmiştir. Araştırma, 2016-2017 eğitim-öğretim yılı güz döneminde yapılmıştır. İki yıllık eğitim veren meslek yüksekokulunda 264 öğrenciye, fakültelerde ise 416 öğrenciye ulaşılmak suretiyle toplam 680 anket değerlendirmeye alınmıştır.

GİRİŞİMCİ VE GİRİŞİMCİLİK KAVRAMI

Girişimciyi kar elde etme isteği ile insan ihtiyaçlarını karşılamak üzere yatırımda bulunan ve yatırımın riskini kabullenen kişi olarak ifade eden Richard Cantillon, aslında girişimciyi riski üstlenen kişi olarak ilk defa yazın hayatına sokmuştur (Yıldırım, 2013, s. 26-28). Cantillon'a göre girişimci belirsiz şartlar altında pazar oluşturan, karar veren bir koordinatördür (İrmiş vd., s. 2010: 7). Cantillon'dan sonra Jean Baptiste Say girişimcinin, risk almanın yanı sıra işletmeyi örgütleme ve yönetebilme becerilerine de sahip olması gerektiğini vurgulamıştır (Yıldırım, 2013, s. 26-28). Say'a göre girişimci, ekonomik kaynakları, daha fazla verimlilik ve üretkenlik sağlayan alana kaydıran, değer yaratan kişidir (Dees, 1998, s. 2). Schumpeter'e göre girişimci, geleneksel yapıları kırmaya istekli ve kabul edilen şeylere meydan okuyan bir aktördür (Cantner vd., s. 2017: 188). Say ve Schumpeter'in ifade ettiği gibi girişimcilerin çoğunun amacı, yenilikçi ve kar hedefi yüksek işletmeler kurmaktır. Farklı araştırmacılar, girişimciyi farklı ifade etmiş olsalar da, Say ve Schumpeter, girişimcileri ekonomik kalkınmanın ardındaki yenilikçi ve itici güç olarak tanımlamışlardır (Dees, 1998, s. 2). Schumpeter'e göre girişimcilik, yeniliğe açık ve dinamik bir kavramı ifade etmektedir. Girişimcilik, yeni bir mal veya hizmet yaratma, yeni teknolojiler geliştirme, yeni pazarlara ulaşma ve yeni üretim yöntemleri oluşturma sürecidir (Müftüoğlu vd., 2004, s. 4).

Girişimciliğin tanımına Adam Smith'in "Ulusların Zenginliği" eserinde de rastlanılmıştır. Bu eserde girişimci ve kapitalizm kavramı bağdaştırılmıştır. Girişimcilik, İngilizcede "entrepreneurship" olarak yazındaki yerini almıştır (Gümüsoğlu ve Karagöz, 2013, s. 64). Türkçede girişimcilik ilk olarak "müteşebbislik" olarak ifade edilmiştir (Kayalar ve Ömürbek, 2007, s. 186). Müteşebbis, teşebbüs eden, girişimde bulunan anlamında kullanılmaktadır. Daha sonraki yıllarda "müteşebbis" kavramı, girişimde bulunmak, girişmek manasına gelen "girişimcilik" kavramına evrilmiştir.

Bu bilgiler ışığında girişimci; insan ihtiyaçlarını karşılamak üzere gelir elde etmek için kar zarar riskini göze alarak yatırım yapan, yatırımını verimli bir işletmeye dönüştürebilen, yeni üretim yöntemleri kullanarak, yenilikçi ve özgün ürünler üretilen, bu ürünleri satabileceği yeni pazarlar araştıran, yaratıcı, risk alma kabiliyeti yüksek, geleceği öngörebilen, farklı düşünen bireylerdir. Girişimcinin pazarlanabilir bir ürün üretmek yolunda yapmış olduğu faaliyete de girişimcilik faaliyeti denmektedir.

BİLİŞSEL STİL KAVRAMI

Her bireyin bilgiyi edinme ve kaydetme biçimleri birbirinden farklıdır. Bireylerin bilgiyi öğrenmesindeki farklılıklar "stratejiler" ve "stiller" şeklinde kategorize edilmektedir. Bir öğrenme stili olan bilişsel stil, bireylerin öğrenme tarzında, algılamalarında, düşünmelerinde, bilgiyi kaydetmelerinde farklılık oluşturan bir kavramdır (Somyürek ve Yalın, 2007, s. 588).

Bilişsel stil, bireylerin algılama, hatırlama, düşünme ve problem çözmeye yönelik olarak belirlenen nitelikler, tercihler veya alışılmış stratejiler olarak tanımlanabilmektedir (Knockaert vd., 2011). Her birey, çevresinden kendisine ulaşan uyarıları farklı olarak algılamakta ve bu uyarıları farklı şekilde kaydetmektedir. Bireylerin, çevrelerinden gelen bu uyarıları, bilgileri, algılama ve kaydetmeye yönelik tercihlerine bilişsel stil adı verilmektedir (Kanadlı, 2008, s. 11). Başka bir ifade ile bilişsel stil, bireylerin bilgiyi organize etmeleri ve bunu arz etmeleri yolunda seçtikleri yaklaşıma verilen isimdir (Gülbahar, 2005, s. 10). Bireylerin problemleri çözmeye ya da sorunları ele alış şekillerindeki farklılıklar, bilişsel stil araştırmalarının temelini oluşturmaktadır (Miyake vd., 2001, s. 445).

Bilişsel stil konusundaki en önemli araştırmacı, "Bilişsel Stilin Babası" olarak adlandırılan Herman Witkin'dir. Witkin "alan bağımlılığı" ve "alan bağımsızlığı" kavramlarının yazında yer bulmasını sağlayan araştırmacı olarak bilinmektedir (Kirby ve Ashley, 1979, s. 55). Witkin'e göre bireylerin bilişsel ve entelektüel faaliyetleri, çalışma biçimini etkilemektedir. Bu işlevsel modlar "Bilişsel Stiller" olarak adlandırılmaktadır (Witkin, 1973, s. 2). Alan bağımlılığı- alan bağımsızlığı kuramı yazında görülen bilişsel stil boyutlarında en çok karşılaşılanıdır. Alan bağımlılığı ve alan bağımsızlığı bilgiyi işlemenin iki zıt yolunu ifade etmektedir (Guisande vd., 2007, s. 572; Miyake vd., 2001, s. 455).

Alan Bağımlı Bilişsel Stil:

İnsanlar çevrelerinden gelen uyarıcıları farklı algılamaktadır. Bu uyarıcıları kimileri bir bütün olarak algılamakta, kimileri bu şekilde algılamamaktadır. Alan bağımlı bireyler çevrelerinden gelen uyarıcıları bir bütün olarak algılamaktadırlar. Bilgiyi bütün ve pasif olarak işlemektedirler (Erden ve Akman, 2001, s. 231; Atasoy, 2004, s. 12; Witkin ve Moore, 1974, s. 2-3; Öztuna, 2013, s. 431; Dodson vd., 2016, s. 26-28; Somyürek ve Yalın, 2007, s. 589).

Alan bağımlı bireyler kendi tutumlarını, özelliklerini ve duygularını tanımlarken başkalarının bakış açılarını dikkate almakta ve önemsemektedirler (Witkin ve Moore, 1974, s. 2-3). Hâkim olan alan ve bağlamdan etkilenme eğilimindedirler (Zhang, 2004, s. 1296). Alan bağımlı kişiler dış işaretlerden etkilenirler ve bilgiyi alırken seçici davranmayabilirler (Guisande vd., 2007, s. 572). Bir alanı yeniden yapılandırmakta zorlanmaktadırlar (Dodson vd., 2016, s. 26-28).

Alan bağımlı bireyler büyük resmi görmekte, genele odaklanmakta, detayları ayırt etmede sıkıntı çekmektedirler (Erden ve Akman, 2001, s. 231; Şimşek, 2006, s. 102). Yenilikten hoşlanmamaktadırlar (Atasoy, 2004, s. 12). Öte yandan, toplumsal iletişim becerileri son derece gelişmiştir (Şimşek, 2006, s. 102).

Grup çalışmalarına yatkındırlar (Erden ve Akman, 2001, s. 231; Şimşek, 2006, s. 102). Başkaları ile çalışmayı gerektiren, ilkökul öğretmenliği, satış, rehabilitasyon danışmanlığı gibi mesleklerde uğraşı gösterdikleri bilinmektedir (Witkin ve Moore, 1974, s. 4).

Sosyal becerileri kuvvetlidir, sosyal duyarlılığa sahiptirler (Witkin ve Moore, 1974, s. 2-3, Hansen ve Stansfield, 1980, s. 1). Edebiyat, tarih gibi sosyal bilimlere ve sanata yatkındırlar (Erden ve Akman, 2001, s. 231; Atasoy, 2004, s. 12; Bacanlı, 2002, s. 129; Şimşek, 2006, s. 102; Witkin ve Moore, 1974, s. 4; Onyekuru, 2015, s. 84).

Problemleri çözerken duruma ve dıştan gelen ipuçlarına karşı duyarlıdırlar ve sorunların çözümünde uzun zaman harcamaktadırlar (Şimşek, 2006, s. 102; Dodson, 2016, s. 26-28; Witkin ve Moore, 1974, s. 2-3). Hedberg ve McNamara (1985, s. 15), geribildirim ile bilişsel stil arasındaki ilişkiyi incelemiş ve alan bağımlı bireylerin ilk tepki sürelerinin daha uzun, hatalarının daha fazla olduğunu tespit etmiştir. Bu bireylere hata düzeltme stratejileri ve hatalarını açıklayan geribildirim verildiğinde, hata yapmadan önceki performanslarından daha iyi bir performans gösterdiklerini ortaya koymuştur. Bunların sonucunda cevap verme süresi ve hata sayısı azalmıştır.

Alan Bağımsız Bilişsel Stil:

Yazında alan bağımsız bireylerin özellikleri incelendiğinde, alan bağımsız bireylerin analitik düşünebilen bireyler olduğu anlaşılmaktadır (Atasoy, 2004, s. 12; Witkin ve Moore, 1974, s. 2-3). Alan bağımsız bireyler, özelden genele gitmeyi

tercih etmektedirler (Atasoy, 2004, s. 12). Sosyal becerileri ve sosyal ilişkiler zayıftır (Atasoy, 2004, s. 12; Erden ve Akman, 2001, s. 231). Eleştirilerden etkilenmemektedirler (Bacanlı, 2002, s. 129). Bencildirler (Şimşek, 2006, s. 102). Meraklıdırlar (Erden ve Akman, 2001, s. 231). Alanı yeniden yapılandırma yeteneğine sahiptirler (Dodson vd., 2016, s. 28; Hansen ve Stansfield, 1980, s. 315).

Alan bağımsız bireyler, en önemli bilgileri bağlamından ayırmada daha az güçlük çekmekte ve dış işaretlerden ziyade içten gelen dürtülerden etkilenmektedirler (Guisande vd., 2007, s. 572). Aynı zamanda alan bağımsız bireyler bir sorunu ele aldıklarında, bu sorunu çözmek için çok fazla dış desteğe ihtiyaç duymamaktadırlar. Problem çözmede oldukça başarılıdırlar ve içsel referanslarını kullanabilmektedirler (Bacanlı, 2002, s. 129; Erden ve Akman, 2001, s. 231; Dodson vd., 2016, s. 28). Sorunları alan bağımlılara göre daha hızlı çözmektedirler (Witkin ve Moore, 1974, s. 2-3)

Kurallara ve gruplara uyum sağlamada zorluk çekmekte (Erden ve Akman, 2001, s. 231) ve bireysel çalışmayı tercih etmektedirler (Şimşek, 2016, s. 102). Başkaları ile çalışmanın önemli olmadığı astronomi, mühendislik gibi meslekleri seçmektedirler. Okul yaşamında da alan bağımsız bireyler, matematik, fizik ve fen gibi bilimlere yönelik akademik alanlara yönelmektedirler (Witkin ve Moore, 1974, s. 4; Onyekuru, 2015, s. 84; Şimşek, 2006, s. 102).

Alan bağımsız bireyler bütünden çok parçalara yoğunlaşmaktadırlar. Onlar için ayrıntılar son derece önemlidir, ayrıntılar arasındaki ilişkileri analiz ederek, olayları ayrı ayrı değerlendirebilmektedirler (Şimşek, 2006, s. 102; Zhang, 2004, s. 1296; Somyürek ve Yalın, 2007, s. 589). Alan bağımsız bireyler, alanın içine gömülmüş bir parçayı kolaylıkla bulabilmektedirler (Witkin ve Moore, 1974, s. 2-3).

Alan bağımsız bireyler, görme gerektiren görevleri yerine getirirken, alan bağımlı bireylere göre üstünlük gösterdikleri yapılan ampirik çalışmalar sonucu görülebilmektedir (Zhang, 2004, s. 1297). Alan bağımsız bireyler, alan bağımlı bireylerden daha dikkatlidirler (Dodson vd., 2016, s. 28) ve kendi problemlerini çözme stratejilerini geliştirmelerine izin verildiğinde daha iyi performans gösterebilmektedirler (Witkin ve Moore, 1974, s. 12).

ALAN ARAŞTIRMASI

Alan araştırmasında, araştırmanın metodolojisi, hipotezleri, veri toplama yöntemleri, sınırlılıkları, güvenilirlik analizi ve örneklem seçimine yer verilmiş ve araştırmanın bulguları ortaya konmuştur.

Araştırmanın Metodolojisi

Araştırma iki kısımdan oluşmaktadır. Teoriyi oluşturan birinci kısım ve uygulamayı oluşturan ikinci kısımdır. Teorik kısmı oluşturulurken, kitaplardan, makalelerden, dergilerden, kongre bildiri kitaplarından, internet ortamındaki e-dergilerden, daha önce yazılmış yüksek lisans ve doktora tezlerinden ve bu konu ile ilgili her türlü çalışmalardan yararlanılmıştır. Bu kaynaklar ile araştırmanın, teorik çerçevesi hazırlanmıştır. Uygulama bölümünde ise Pamukkale Üniversitesinin farklı akademik birimlerinde eğitim gören öğrencilerine ulaşılmış ve anket yöntemi ile veri toplanmıştır.

Araştırmanın Hipotezi

Araştırmanın hedefi, bilişsel stil kavramının, girişimci bireylerin başarısını öngörebilecek bir değişken olarak önermektir. Çalışmanın hipotezi bu amaç doğrultusunda kurulmuştur.

H₀: Araştırmada yer alan katılımcıların bilişsel stilleri ile (Alan bağımlı-Alan bağımsız) girişimcilik eğilimleri arasında anlamlı bir fark yoktur.

H₁: Araştırmada yer alan katılımcıların bilişsel stilleri ile (Alan bağımlı-Alan bağımsız) girişimcilik eğilimleri arasında anlamlı bir fark vardır.

Veri Toplama Yöntemleri

Araştırma hipotezini test etmek üzere üç bölümden oluşan bir anket hazırlanmıştır. Anketin ilk bölümünde demografik veriler yer almaktadır. İkinci bölümde Yılmaz ve Sünbül (2009) tarafından geliştirilen girişimcilik ölçeği kullanılmıştır. Üçüncü bölümde ise; Okman tarafından 1979 yılında dilimize çevrilen Gizlenmiş (Saklı) Şekiller Grup Testi, uygulanmıştır. Bu test, Şimşek'in (2006) ifade ettiği gibi Witkin vd. (1971) tarafından yapılan deneysel çalışmalardan sonra geliştirilen, algısal yeteneğe dayanan ve bireylerin ayrıştırma yeteneğini ölçen bir uygulamadır. Uygulama sonucunda, bireylerin öğrenme biçimleri, "alan bağımlı" ve "alan bağımsız" olarak ortaya çıkmaktadır. Test uygulanan bireylerden, kendilerine verilen basit şekilleri daha karmaşık şekillerin içinden bulmaları istenmektedir (Şimşek, 2006, s. 101).

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışmanın en büyük sınırlılığı, zaman ve maliyettir. Araştırmanın evreni belirlenirken meslek yüksekokulundaki programlar ve bunların fakültelerdeki lisans düzeyine karşılık gelen bölümleri baz alınmıştır. Zaman ve maliyete ilişkin bir sınırlılık olmaması durumunda, araştırmanın üniversitenin tüm birimlerinde yapılması araştırmayı daha etkili kılacaktır. Bir başka sınırlılık ise her türlü özeni, dikkati ve hassasiyeti göstermeleri yönünde, ankete başlamadan öğrencileri

uyarmamıza rağmen, öğrencilerin içtenlikle soruları okuyup cevaplandırmama ihtimalinin de göz ardı edilemeyeceğidir.

Güvenirlilik Analizi

Güvenirlilik analizi bu çalışma için kullanmış olduğunuz ölçeğin tutarlı olup olmadığını ölçmek amacıyla yapılmıştır. Cronbach's Alpha değeri 0,92'dir.

Örneklem Seçimi

Araştırmanın evrenini, 2016-2017 yılında kayıtlı olan, Kale Meslek Yüksekokulunda 747 öğrenci, İnşaat Mühendisliğinde 347 öğrenci, İşletme bölümünde 325 öğrenci, Maliye bölümünde 333 öğrenci, Turizm Rehberliği Bölümünde 90 öğrenci, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümünde 238 öğrenci olmak üzere toplam 2080 öğrenci oluşturmaktadır. Planlanan bölümlerin hepsinde anket uygulanmış ve toplam 680 ankete öğrenciler eksiksiz cevap vermişlerdir.

Örneklem seçiminde “amaçlı (yargısal) örnekleme yöntemi” uygulanmıştır. Gürbüz ve Şahin'e (2014, s. 130) göre amaçlı örnekleme yöntemi; belirlenen örneklem büyüklüğüne göre evrenin bir parçasının seçilmesidir.

Demografik Verilerin Analizi

Anketin ilk bölümünü demografik veriler oluşturmaktadır. Demografik veriler kapsamında öğrencilerin cinsiyeti, yaşı, aile gelir seviyesi, kaçınıcı sınıfta okudukları ve hangi bölümlerde eğitim aldıkları saptanmıştır.

Araştırmaya katılanların %56,2'si kadın, %43,8'i erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin % 97,5'i 25 yaşın altındadır. Örneklemen yarısının geliri 1.500.- TL altındadır. Bir başka ifade ile, katılımcıların yarısının aile geliri asgari ücret ve altındadır. Araştırmada katılımcıların 299'u birinci sınıf öğrencisi, 163'ü ikinci sınıf öğrencisi, 46'sı üçüncü sınıf öğrencisi ve 172'si son sınıf öğrencisidir.

Tablo 1: Örneklemen Demografik Bilgileri

Cinsiyet	Sıklık	Yüzde
Kadın	382	56,2
Erkek	298	43,8
Toplam	680	100
Yaş	Sıklık	Yüzde
20 yaş ve altı	418	61,5
21- 25 yaş arası	244	36
26 yaş ve üstü	18	2,5
Toplam	680	100

Aile Gelir Seviyesi	Sıklık	Yüzde
0.-TL - 1.000.- TL	139	20,4
1.001.-TL–1.500.-TL	209	30,7
1.501.-TL–2.000.-TL	117	17,2
2.001.-TL ve üzeri	215	31,6
Toplam	680	100
Sınıf	Sıklık	Yüzde
Birinci Sınıf	299	44
İkinci Sınıf	163	24
Üçüncü Sınıf	46	6,8
Dördüncü Sınıf	172	25,3
Bölmeler	Sıklık	Yüzde
Muhasebe ve Vergi Uygulamaları	67	9,9
İşletme Yönetimi	61	9
Maden Teknolojileri	20	2,9
Çocuk Gelişimi	79	11,6
Maliye	83	12,2
İşletme	95	14
İnşaat Mühendisliği	129	19
Turizm Fakültesi	47	6,9
Okul Öncesi Öğretmenliği	62	9,1
Toplam	680	100

Araştırma beş akademik birim ve on programda gerçekleştirilmiştir. Toplam 680 katılımcının %19'unu İnşaat Mühendisliği Bölümü oluşturmakta iken, bu bölümü sırası ile İşletme, Maliye ve Çocuk Gelişimi Bölümü takip etmektedir. Ankete katılanların %38,8'i iki yıllık eğitim veren önlisans öğrencisi, %61,2'si fakültelerde eğitim gören lisans öğrencileridir (Tablo 1).

Bağımlı Değişkenin Normal Dağılım Gösterip Göstermediğinin Analizi

Bağımlı değişken olan girişimcilik toplam puanlarının normal bir dağılım gösterip göstermediği incelenmiştir.

H_a: Girişimcilik toplam puanları normal dağılım gösteriyor.

H_b: Girişimcilik toplam puanları normal dağılım göstermiyor.

Hipotez yukarıda ifade edilen şekilde oluşturulduktan sonra analiz yapılmış ve p değeri 0,282 olarak tespit edilmiştir. Tablo 2'de hesaplanan p değeri 0,05'den

büyüktür. P değerinin 0,05'ten büyük olması verilerin normal dağılım gösterdiklerini ifade etmektedir. H_a kabul edilmiştir. H_b reddedilmiştir.

Tablo 2: Bağımlı Değişkenin Normal Dağılım Gösterip Göstermediği

Değişken	n	$\bar{x}$	ss	KS*	p
Girişimcilik Puanları	680	3.74	0.49	0,989	0.282

*= Kolmogorov-Smirnov Z.

Örneklemin Alan Bağımlı ve Alan Bağımsız Olarak Sınıflandırılması

Araştırmaya katılan öğrencilerin bilişsel stilin alt boyutları olan “alan bağımlı” ve “alan bağımsız” olarak sınıflandırılmasının tespiti için, ilk olarak bilişsel stil ortalama puanlarının tespiti yapılmıştır. Ortalama puan 7,57 bulunmuştur. Ortalama puana göre 7,57'nin altında puan alanlar, “alan bağımlı” olarak sınıflandırılırken, 7.58'in üstünde puan alan öğrenciler “alan bağımsız” olarak değerlendirilmiştir (Tablo 3).

Tablo 3: Bilişsel Stil Ölçeği Ortalama Puan

	n	$\bar{x}$	ss
Bilişsel Stil Puanı	680	7,57	4,25

Bilişsel Stil ile Girişimcilik Eğilimleri Arasındaki Farklılık

Araştırmanın amacı; bilişsel stil ile girişimcilik eğilimleri arasında anlamlı düzeyde bir farklılık olup olmadığının saptanmasıdır. Bu bağlamda bilişsel stil bağımsız değişken, girişimcilik toplam puanları bağımlı değişken olarak ortaya konmaktadır. Araştırma hipotezini test etmek için bağımsız örneklem t-testi uygulanmış ve değişkenler arasında farklılık saptanmıştır ($t_{(689)} = 1.972$; $p < 0.05$). Grup ortalamaları incelendiğinde alan bağımsız olarak belirlenen grubun girişimcilik eğilim ortalamalarının ($X_{abgz} = 136,00$) alan bağımlı olarak belirlenen grubun girişimcilik eğilim ortalamalarından ($X_{abg} = 133,35$) daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 4: Katılımcıların Bilişsel Stilleri ile Girişimcilik Eğilimleri Arasındaki Farklılık

Bilişsel Stil	n	$\bar{x}$	ss	t	p
Alan Bağımlı	337	133,35	18,84	-1,972	0,049
Alan Bağımsız	343	136,00	16,03		

Bir başka ifade ile alan bağımsız özelliklere sahip katılımcıların girişimcilik eğilimlerinin, alan bağımlı özelliklere sahip katılımcıların girişimcilik eğilimlerinden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 4'de verilmiştir. Araştırma hipotezi “ H_1 : Araştırmada yer alan katılımcıların bilişsel

stillere göre (Alan bağımlı-Alan bağımsız) girişimcilik eğilimleri arasında anlamlı bir fark vardır” kabul edilmiştir.

Önlisans Öğrencilerinin Bilişsel Stilleri ile Girişimcilik Eğilimleri Arasındaki Farklılık

Önlisans eğitimi gören öğrencilerin bilişsel stilleri ile girişimcilik eğilimleri arasında anlamlı farklılık olup olmadığı araştırılmıştır. Tablo 5’de ifade edildiği üzere alan bağımlı ve alan bağımsız özelliklerine sahip önlisans öğrencilerinin girişimcilik puanları arasında anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır ($t_{(213,163)} = -2.227$; $p < 0.05$). Grupların ortalama değerlerine bakıldığında alan bağımsız olarak belirlenen grubun girişimcilik eğilim ortalamalarının ($X_{abgz}=138,04$) alan bağımlı olarak belirlenen grubun girişimcilik eğilim ortalamalarından ($X_{abg}=133,06$) daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 5: Önlisans Öğrencilerin Bilişsel Stil Alt Boyutları ile Girişimcilik Puanları

Bilişsel Stil	n	$\bar{x}$	ss	t	p
Alan Bağımlı	175	133,06	19,16	-2,227	0,024
Alan Bağımsız	89	138,04	15,47		

Bir başka ifade ile alan bağımsız grubun girişimcilik eğilimlerinin, alan bağımlı grubun girişimcilik eğilimlerinden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Lisans Öğrencilerinin Bilişsel Stilleri ile Girişimcilik Eğilimleri Arasındaki Farklılık

Lisans eğitimi gören öğrencilerin bilişsel stil alt boyutları olan “alan bağımlı” ve “alan bağımsız” boyutları ile girişimcilik eğilimleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı araştırılmıştır. Araştırma bulgularına göre, alan bağımlı ve alan bağımsız özelliklere sahip lisans öğrencilerinin girişimcilik puanları arasında 0,05 anlamlılık düzeyinde bir fark çıkmamıştır ($t_{(309,096)} = -0,908$; $p < 0,05$). Elde edilen veriler Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6: Lisans Öğrencilerin Bilişsel Stil Alt Boyutları ile Girişimcilik Puanları

Bilişsel Stil	n	$\bar{x}$	ss	t	p
Alan Bağımlı	162	133,67	18,55	-0,908	0,365
Alan Bağımsız	254	135,28	16,19		

Araştırma bulgularına göre önlisans öğrencilerinin bilişsel stil alt boyutları ile girişimcilik eğilimleri arasında fark tespit edilirken, lisans öğrencilerinin bilişsel stil alt boyutları ile girişimcilik eğilimleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.

Bilişsel Stil İle Gelir Seviyeleri Arasındaki Farklılık

Araştırmada yer alan katılımcıların bilişsel stilleri ile gelir seviyeleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı araştırılmış ve değişkenler arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir ($F = 3,417$; $p < 0,05$). Bu farkın hangi gelir seviye ya da seviyeleri lehine olduğunu saptamak amacı ile Post Hoc işlemi uygulanmış ve gelir seviyesi 2.001.-TL ve üzeri olan ailelerin çocukları daha belirgin bilişsel stil özellikleri sergilediği belirlenmiştir (Tablo 7).

Tablo 7: Bilişsel Stil ile Gelir Seviyesi Arasındaki İlişki

	Karelerin toplamı	SD	Ortalama Kare	F	p	Post Hoc
Gruplararası	183,014	3	61,005	3,417*	,017	4 >1
Grupiçi	12067,738	676	17,852			
Toplam	12250,751	679				

1= 0TL-1000TL, 2= 1.001TL-1.500TL, 3= 1.501TL-2.000TL, 4= 2.001 ve üzeri

*= $p < ,05$

**= $p < ,01$

Araştırmada, bilişsel stil ile cinsiyet, kardeş sayısı, okudukları bölüm, sınıf, yaş, daha önce bir yerde çalışıp, çalışmama durumu ve anne-baba meslekleri gibi değişkenlerle bilişsel stil boyutlarında da bir ilişki olup olmadığı yönünde analizler yapılmıştır. Ancak sayılan değişkenlerle bilişsel stil arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Her ne kadar araştırma sonucunda, yukarıda belirtildiği üzere, cinsiyet ile bilişsel stil arasında fark ortaya çıkmasa da yabancı yazında farklı sonuçlar bulunmuştur. Örneğin Witkin ve arkadaşları tarafından yapılan araştırmada, kadınların ortalama olarak erkeklerden daha çok alan bağımlılık gösterdikleri saptanmıştır (Witkin vd., 1975: 7; Atasoy, 2004: 18). Öte yandan, Onyekuru'nun (2015: 84) araştırmasında da benzer bir sonuca ulaşılmıştır. Yapılan araştırmada anketi cevaplayan erkeklerin oranı daha yüksek olmasına rağmen, kadınların daha fazla alan bağımlı oldukları tespit edilmiştir.

SONUÇ

Girişimcilik kavramı, yaklaşık yirmi yıldır ülkemizde çeşitli yönleri ile araştırılmaktadır. Kimi araştırmacılar girişimciliği ekonomik, sosyal veya kültürel olarak incelerken, kimi araştırmacılar girişimcilerde bulunan özellikleri, nitelikleri, tercihleri belirleme noktasında araştırmalarını gerçekleştirmişlerdir. Ancak girişimcilerin bilişsel yönü göz ardı edilmiştir. Bu çalışma ile girişimciliğin bilişsel

yönü araştırılmış, bireylerin bilişsel stilleri ile girişimcilik eğilimleri arasında bir ilişki olup olmadığı ortaya konmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın bulgularına göre öğrencilerin bilişsel stillerindeki farklılıklar ile girişimcilik eğilimleri arasında farklılık bulunmaktadır. Araştırmanın H_1 hipotezi kabul edilmiştir. Alan bağımsız bilişsel stil özelliği gösteren öğrencilerin girişimcilik eğilimleri, alan bağımlı bilişsel stil özelliği gösteren öğrencilere nazaran daha yüksektir.

Bu bağlamda analitik düşünen, problemleri hızlı ve sorunu ortadan kaldıracak şekilde çözebilen, iç kontrol odağına sahip, ayrıntılara önem veren, dikkatli bireyler, bu özellikleri taşımayan veyahut taşımakla birlikte kuvvetli bir şekilde bu özelliklere sahip olmayan bireylerden daha fazla girişimcilik eğilimi göstermektedir.

Araştırmada ayrıca, önlisans öğrencilerinin girişimcilik eğilimleri ile bilişsel stilleri arasında anlamlı bir fark tespit edilmiştir ve alan bağımsız bilişsel stile sahip öğrencilerin daha fazla girişimcilik potansiyeline sahip oldukları belirlenmiştir. Ancak lisans öğrencilerinin bilişsel stilleri ile girişimcilik eğilimleri arasında anlamlı farklılık tespit edilememiştir.

Araştırmaya, bilişsel stil ile cinsiyet, kardeş sayısı, okudukları bölüm, sınıf, yaş, daha önce bir yerde çalışıp, çalışmama durumu, gelir seviyesi ve anne-baba meslekleri gibi değişkenlerle bilişsel stil alt boyutlarında bir ilişki olup olmadığı yönünde analizler yapılmıştır. Ancak sadece gelir seviyesi ile bilişsel stil alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Gelir düzeyi yüksek olan ailelerin çocukları ile gelir düzeyi düşük olan ailelerin çocuklarının bilişsel stilleri farklılık gösterebilmektedir.

Bu çalışma farklı bilişsel stillere sahip bireylerin girişimcilik eğilimlerinin nasıl farklılaştığını ortaya koymaktadır. Girişimciler birer bireydir ve bireyler bilgiyi farklı şekilde algılayıp, farklı şekilde işlemektedirler. Bireyler bilgiyi gerektiğinde farklı yollar kullanarak geri getirirler ve bu anlamda farklı öğrenme stillerine sahiptirler. Bu öğrenme stilleri yazında bilişsel stil; “alan bağımlı” ve “alan bağımsız”, olarak ifade edilmektedir. Bu çalışma, alan bağımsız bireylerin, girişimciliğe daha yatkın olduğunu ortaya koymuştur. Bu bağlamda bireylerin öğrenme stillerini bilmek ve potansiyeli olan bireyleri, bu yola kanalize etmek, hem toplumsal, hem ekonomik anlamda gelişmeyi artıracaktır. Öte yandan, alan bağımlılığa sahip bireylerin de tespiti önem arz etmektedir. Bu bireylere farklı öğrenme yöntemleri ve eğitimleri ile alan bağımsız hale getirmenin yolları araştırılmalı ve girişimciliğe yönelik potansiyelleri artırılarak bu yola yönlendirilmeleri ülke geleceği açısından özel önem arz edecektir.

Yapılan araştırma ile girişimciliğin bilişsel yönü ortaya konulmaya çalışılmıştır. Daha geniş katılımlı ve farklı disiplinleri ele alacak yeni çalışmaların planlanması ve yapılması bu alandaki bilimsel yazına katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

Akman, S.U., ve Bektaş, H. (2015). Üniversite öğrencilerinin girişimci özelliklerinin incelenmesi. *Marmara Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Dergisi*, 37(1), 217-232. <http://dspace.marmara.edu.tr/handle/11424/5030> (Erişim Tarihi: 17.04.2019).

Atasoy, B. (2004). *Bilgisayar destekli öğretim ortamlarında farklı bilişsel stillere sahip öğrencilerin öğrenme stratejilerini kullanma durumlarının akademik başarılarına etkisi*. (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Bacanlı, H. (2002). *Gelişim ve öğrenme*, Ankara, Nobel Yayınları.

Bülbül, Y. (2010). Osmanlı'dan Cumhuriyet'e özel girişimciliğe yönelik Devlet politikaları, *İstanbul Ticaret Odası*, İstanbul.

Cantner, U., Goethner, M., ve Silbereisen, R. K. (2017). "Schumpeter's entrepreneur—A rare case". *Journal of Evolutionary Economics*, 27(1), 187-214. <https://link.springer.com/article/10.1007/s00191-016-0467-3> (Erişim Tarihi: 17.04.2019).

Dees, J. G. (1998). The meaning of social entrepreneurship. <http://www.redalmarza.cl/ing/pdf/TheMeaningofsocialEntrepreneurship.pdf> (Erişim Tarihi: 14.08.2017).

Dodson, S., Freund, L., ve Kopak, R. (2016). Effects of field dependence-independence and pre-existing highlighting on text comprehension. <http://ikebarberlearningcentre3.sites.olt.ubc.ca/files/2016/02/Dodson.pdf> (Erişim Tarihi: 17.04.2019).

Erden, M., ve Akman, Y. (2001). *Gelişim ve öğrenme*, Ankara, Arkadaş Yayınları.

Guisande, M. A., Páramo, M. F., Tinajero, C., ve Almeida, L. S. (2007). Field dependence-independence (fdi) cognitive style: an analysis of attentional functioning. *Psicothema*, 19(4), 572-577. <https://www.redalyc.org/html/727/72719405/> (Erişim Tarihi: 17.04.2019).

Gülbahar, Y. (2005). Öğrenme stilleri ve teknoloji. *Eğitim ve Bilim*, 30(138). https://scholar.google.com.tr/scholar?hl=tr&as_sdt=0%2C5veq=G%2C3%BCIbahar%2C+Y.+%282005%29.+%2C3%96%2C4%9Frenme+stilleri+ve+teknoloji.+E%2C4%9Fitim+ve+Bilim%2C+30%28138%29.vebtnG= (Erişim Tarihi: 17.04.2019).

Gümüšoğlu Ş., ve Karaöz B. (2013). Tarihsel süreçte girişimcilik: Muğla örneği, *Uluslararası Girişimcilik ve Kariyer Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, 63-83.

Gürbüz, S., ve Şahin, F. (2014). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık,.

Hansen, J., ve Stansfield, C. (1980). The relationship of field-dependent-independent cognitive styles to foreign language achievement. <https://eric.ed.gov/?id=ED196275> (Erişim Tarihi: 15.11.2017).

Hedberg, J. G., ve McNamara, S. E. (1985). Matching feedback and cognitive style in visual cai tasks. <https://eric.ed.gov/?id=ED260105> (Erişim Tarihi: 15.11.2017).

İrmiş A., Durak İ.,veÖzdemir L. (2010). *Girişimcilik kültürü*, Bursa, Ekin Yayınları.

Kanadlı, S. (2008). Lise 10. sınıf öğrencilerinin bilişsel stilleri arasındaki farklılıkların akademik başarı, eğitimsel uzmanlaşma alanı ve cinsiyet açısından değerlendirilmesi, Gaziantep İli Örneği, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.

Kayalar M., ve Ömürbek N. (2007). Girişimci adayların risk almaya yatkınlık özelliğinin cinsiyet bağlamında incelenmesi, *İktisadi İdari Bilimler Dergisi*, 21(1), 186-200. <http://dergipark.gov.tr/atauniiibd/issue/2691/35403> (Erişim Tarihi: 17.04.2019).

Kirby, P.,ve Ashley, W. L. (1979). Cognitive style, learning style, and transfer skill acquisition. *National Center for Research in Vocational Education*, Ohio State University. <https://www.voced.edu.au/content/ngv:29464> (Erişim Tarihi: 17.04.2019).

Knockaert, M., Der Foo, M., ve Erikson, T. (2011). Determinants of entrepreneurs' growth intentions. a cognitive style perspective (No. 11/720). *Ghent University, Faculty of Economics and Business Administration*.

Miyake, A., Witzki, A. H., ve Emerson, M. J. (2001). Field dependence–independence from a working memory perspective: a dual-task investigation of the hidden figures test. *Memory*, 9(4-6), 445-457. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/09658210143000029> (Erişim Tarihi: 17.04.2019).

Müftüoğlu T., Ürper Y., Başar M., ve Tosunoğlu B.T., (2004).*Girişimcilik*, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Yayınları. Eskişehir.

Okman, F. G. (1979). *Saklı şekiller grup testi*, İstanbul, Boğaziçi Üniversitesi Yayınları. İstanbul

Onyekuru, B. U. (2015). Field dependence-field independence cognitive style, gender, career choice and academic achievement of secondary school students in emohua local government area of rivers state, *Journal Of Education And Practice*, 6(10), 76-85. <https://eric.ed.gov/?id=EJ1081668> (Erişim Tarihi: 17.04.2019).

Öztuna, S. (2013). Bilişsel biçem ile öğrenme biçemi arasındaki ilişki, *Ekev Akademi Dergisi*, 17(56). <http://www.acarindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423877817.pdf> (Erişim Tarihi: 17.04.2019).

Somyürek, S., ve Yalın, H. İ. (2007). Bilgisayar destekli eğitim yazılımlarında kullanılan ön örgütleyicilerin alan bağımlı ve alan bağımsız öğrencilerin akademik başarılarına etkisi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(4), 587-607. <http://dergipark.gov.tr/tebd/issue/26114/275121> (Erişim Tarihi: 17.04.2019).

Şimşek, A. (2006). Öğrenme biçimi, Yıldız Kugun, Deniz Deryakulu (Ed.). *Eğitimde bireysel farklılıklar*, (ss. 97-138). Ankara, Nobel Yayınları.

Witkin, H. A. (1973). The role of cognitive style in academic performance and in teacher-student relations., *ETS Research Report Series*, 1973(1). <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/j.2333-8504.1973.tb00450.x> (Erişim Tarihi: 17.04.2019).

Witkin, H. A., ve Moore, C. A. (1974). Cognitive style and the teaching learning process. <https://eric.ed.gov/?id=ED097356> (Erişim Tarihi: 08.08.2017).

Witkin, H. A., Moore, C. A., Goodenough, D. R., veCox, P. W. (1975). Field-dependent and field-independent cognitive styles and their educational implications, *ETS Research Report Series*, 1975(2), 1-64. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/j.2333-8504.1975.tb01065.x> (Erişim Tarihi: 17.04.2019).

Yıldırım, Y.T. (2013). Girişim, Girişimci, Girişimcilik ve Risk Yönetimi Kavramları. Nazan Yelkikalan (Ed.). *Girişimcilik*. (ss. 26-38). İstanbul, Beta Yayınları.

Yılmaz, E., ve Sünbül, A. M. (2009). Üniversite öğrencilerine yönelik girişimcilik ölçeğinin geliştirilmesi, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 195-203. <http://dergisosyalbil.selcuk.edu.tr/susbed/article/view/318> (Erişim Tarihi: 17.04.2019).

Zhang, L. F. (2004). Field-dependence/independence: cognitive style or perceptual ability?—validating against thinking styles and academic achievement, *Personality and Individual Differences*, 37(6), 1295-1311. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0191886903004811> (Erişim Tarihi: 17.04.2019).